

at naar den ene Part gaar en villigt i Møde, stærkt betoner, at i en saa vigtig Sag vilde man gerné kunne samle alle Partier under een Hat, kræver det ogsaa nogen Imødekommenhed fra de andre Partiers Side. Det er jo saa, at man fra Kredse, der staar Udenrigsministeriet nær — selvfølgelig ikke fra Udenrigsministeriets egne Embedsmænd —, har hvirvlet meget Støv op om hele dette Spørgsmaal og i og for sig gjort de paagældende Embedsmænd, som derved er blevet særlig fremdraget i den offentlige Debat, en saare slet Tjeneste. Som den ærede foregaaende Taler har sagt, har det ikke fra nogen Side været Meningen, at der kunde sættes nogen Klik paa disse Mænd, at der kunde kastes mindste Skygge af Mistanke paa dem, fordi de under fuld lagttagelse af Regelen i Tjenestemandsløvens § 44 og til Overflod med Finansudvalgets Samtykke hidtil har haft visse Bibeskæftigelser. Men i det Øjeblik, man fra disse Udenrigsministeriet nærtstaaende Hold har hvirvlet saa meget Støv op og talt om, at man vilde krænke disse Mænds Ære, har man uimodsigelig bragt Udenrigsministeren i en skæv og vanskelig Stilling, idet det er hans naturlige Pligt som disse Embedsmænds foresatte at væрге deres Ære overfor en saadan Mistanke. Imidlertid har det medført det Gode — og det ser jeg bekræftet i de Udtalelser, der faldt fra de tvende ærede foregaaende Talere —, at hele dette Spørgsmaal er kommet i højeste Grad under offentlig Debat, og der har dannet sig en offentlig Mening i denne Sag, en offentlig Mening, imod hvilken — det vover jeg at paastaa — ikke i en overskuelig Fremtid, formodentlig overhovedet ikke i nogen Fremtid, nogen Udenrigsminister vil falde paa at gaa. Lad os ikke her i Rigsdagen tro, at det er saa forfærdeligt vigtigt, hvad der staar i Lovparagraffer. Særlig med det Tempo, vi indfører i denne Uge, er vi ikke altid fuldstændig klare paa, hvad der staar i Lovparagrafferne, naar vi vedtager dem, og vi ser til vor Beskæmmelse, at naar vi har vedtaget en Lov, er hele Befolkningen i Haarene paa hinanden, fordi de strides om, hvordan denne eller hin Paragraf skal forstaaes. Skulde vi derfor ikke her i Rigsdagen vise den Resignation, at vi forstod, at det ikke er saa vigtigt, hvad der staar i Lovparagrafferne, som hvad der er den gældende Samfundsopfattelse i Landet? Og det synes mig aldeles utvivlsomt, at under denne Sags Behandling har der dannet sig en bestemt Samfundsopfattelse i Landet om det utilbørlige for Em-

bedsmændene i at have saakaldte Ben, der vel at mærke bringer dem i en Pligtkonflikt eller kan komme til at bringe dem i en saadan eller blot udsætte dem for Mistanke derom. Derfor har jeg tilegnet mig den Opfattelse, at det gør saamænd ikke saa forfærdeligt meget, hvad der staar i denne Paragraf, thi, som de to sidste ærede Talere udtrykte det, alle er enige, det er alles Mening, og naar det er alles Mening, ikke alene indenfor Rigsdagen, men hele Landet over, naar det er den raadende Samfundsopfattelse, kan vi saamænd være evigt forvissede om, at dette Spørgsmaal ikke kommer op igen om to Aar, selv om man rent formelt kan sige, at der er aabnet en lille Sikkerhedsventil i saa Henseende. Det vilde være en besynderlig Minister, der vilde rejse dette Spørgsmaal, som rent naivt vilde komme og sige: nu ønsker jeg at forlænge Bierhverv af den Beskaffenhed, her er Tale om. Nej, Situationen er i saa Henseende stærkere end Menneskene. Livet kan gaa uden Love, men Love kan ikke væsentlig omskabe Livet, og naar Livet har skabt en Samfundsopfattelse, behøver Lovene saamænd ikke at præcisere den. Særlig i dette Tilfælde er der et lille Aber dæbei, at man maaske derigennem vil vise en uretfærdig Mistillid overfor Ministeren. Naar en Minister staar overfor en Situation som den, der her er skabt, overfor en saadan gennem den offentlige Mening nyskabt Samfundsopfattelse, vil jeg sige om ham, som det staar i Visen, at gaa imod den „det kan man ikke, det kan man ikke“. Det er der saamænd ingen, der vil prøve paa, og mindst af alle vil en Minister prøve paa at gaa mod den raadende Samfundsopfattelse. Og maa jeg føje til: det er loyalt udtrykt i Betænkningen, idet Flertallet udtrykkelig skriver, at det mener ved den nye Affattelse at have tilvejebragt samme Betyggelse, hvad det omhandlede Forhold angaar, som opnaas ved den Form, hvori den nævnte Paragraf i Lovforslaget fremtræder. Jeg synes derfor, at man fra de to Partiers Side burde vise nogen Resignation overfor dette.

Det hele er vel nok en Strid om Ord, det er blevet et Etikettespørgsmaal. Jeg maa sige, at for mit Vedkommende er det mindre vigtigt, om der staar Château Leoville paa Etiketten, naar jeg ved, der er Château Leoville i Flasken. Derfor mener jeg, at naar man vil se paa Situationen, som den nu faktisk har udviklet sig, bør man fra alle Sider slaa sig til Ro. Hver eneste Mand og hver eneste Kvinde